

EVROPSKÁ UNIE

esf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVYOP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Školní výkonová motivace žáků. Dotazníky pro žáky.

Školní výkonová motivace žáků. Dotazník pro žáky - popis nástroje

Dotazník pro žáky Školní výkonová motivace žáků je zaměřen na školní výkonovou motivaci žáků (studentů) v oblasti tendence (snahy) dosáhnout úspěšného výkonu a tendence vyhnout se neúspěchu (obavy ze selhání či neúspěchu). Dotazník je použitelný pro pedagogicko-psychologickou diagnostiku jednotlivých tříd 2. stupně základních škol a všech typů středních škol. Jeho výsledky podávají ředitelům škol detailní informaci o výkonovém chování školních tříd a umožňují plánování nových výchovně vzdělávacích opatření ve škole. Dotazník je pak také využitelný jako zdroj významných informací při evaluaci účinnosti zaváděných inovací a napomáhá autoevaluaci škol. Předpokladem použitelnosti tohoto nástroje je, že jsou žáci ve škole známkováni.

V **manuálu nástroje** naleznete popis cílů nástroje, úvod do problematiky, pokyny pro zadávání a vyplňování dotazníku, normy pro školy, typologii žáků z hlediska výkonových potřeb, typologii školních tříd, ukázkový příklad, obecná doporučení pro další práci s výkonovou motivací a psychometrické vlastnosti dotazníku.

Na základě získaných výsledků od žáků, získaných vyplněním dotazníku, je možné porovnat je dle jednotlivých tříd v potřebě úspěšného výkonu (PÚV) a v potřebě vyhnout se neúspěchu (PVN), orientačně se podívat na výkonové klima ve třídě a na úrovni třídy se zabývat výsledky jednotlivých žáků.

Úloha dotazníku v autoevaluačním procesu školy:

- Dotazník je možné zadat žákům na počátku určité školní etapy (na začátku dalšího stupně vzdělávání, při nástupu do školy, či kdykoliv během studia, pokud výkonová motivace žáků není známá). V takovém případě dotazník poskytuje **informace o podmínkách vzdělávání na straně žáků** (ve smyslu Vyhlášky č. 15/2005 Sb., § 8, písm. 2, odst. a). Je možné vytvořit indexy výkonové motivace žáků v dané třídě, či ročníku.
- Dotazník je vhodné zadat žákům i na konci jejich studia. Zde lze na výpovědi z dotazníků nahlížet i jako na **výsledky vzdělávání žáků a studentů** (ve smyslu zmíněné vyhlášky, § 8, písm. 2, odst. d). Zejména ze vzájemného porovnání výsledků jednotlivých žáků v čase je možné rozdíly interpretovat i jako příspěvek školy k rozvoji motivační struktury žáků (na úrovni jednotlivých žáků je potřeba být obezřetný, protože na jejich motivační strukturu mají vliv i jiné než školní faktory). Opět je možné vytvářet souhrnné indexy na úrovni tříd, či celých ročníků školy. V tomto smyslu je tento diagnostický nástroj vhodný k využití v rámci vlastního hodnocení škol. Žádoucí je, aby se škole dařilo rozvíjet u žáků potřebu úspěšného výkonu a snižovala se u nich potřeba vyhýbání se neúspěchu.

Upozornění k interpretaci výsledků dotazníku:

- S výsledky jednotlivých žáků je třeba zacházet obezřetně. Rozhodně nesmí být veřejně prezentovány ani nesmí být podle nich žáci hodnoceni. Výsledky slouží především učitelům, aby žákům lépe porozuměli a mohli účelněji pracovat s motivačními faktory ve výuce, příp. aby zjistil, jak se mu daří motivaci žáků ve výuce rozvíjet.